

Posudek na diplomovou práci Lucie Tučkové „Kašpar z hor Henri Pourrata“

Diplomantka se rozhodla ve své práci komplexně pojednat vrcholné dílo francouzského spisovatele Henri Pourrata, rozsáhlý, původně čtyřsvazkový román *Kašpar z hor*, se zvláštním zřetelem k českému literárnímu prostoru, kde dílo dosáhlo možná většího obecného ohlasu než ve své domovině (s výhradou ohlasu regionálního). Po stručné prezentaci autora, jeho biografie a nejdůležitějších děl studuje práce genezi díla i jeho výstavbu, a to jak obsahovou (epická struktura) a ideovou (duchovní rámeček, křesťanské pojetí hodnot), tak jazykovou a formální: ukazuje, jak vypravěčský jazykový modus (text podaný jako ústní vyprávění určené k poslechu) ovlivňuje všechny roviny díla, zabývá se proto důkladněji hovorovými rysy textu včetně zarchaictění tohoto hovorového jazyka. V tom tkví myslím největší přínos práce; diplomantka si tu mj. vytváří dobrý základ k osvětlení úkolu, jímž se dílo stává při převodu do jiného jazyka, a tím také připravuje svou argumentaci ve prospěch druhého překladu do češtiny, jehož autorem je Jiří Reynek. Pozornost věnuje také dynamickému pnutí mezi různými výrazovými rovinami díla a v této souvislosti zejména humoru. V poslední části práce stručně charakterizuje a srovnává dva existující překlady díla, první z dílny Jana Čepa (za účasti Václava Čepa a Františka Lazeckého), druhý Reynkův; dost přesvědčivě polemizuje s názorem, že první překlad je „básnický“ a druhý „syrový a zemitý“, a dokazuje nadřazenost překladu Reynkova.

Autorka práce je jazykově a formulačně skvěle disponována, píše lehko a dobře, což má však někdy za následek menší výkladovou či myšlenkovou sevřenost a možná poněkud ubírá prostor pro to, co všechno původně chtěla vyložit. Toto nadání ji také někdy vede k tomu, že své věcné argumenty podpírá i rétoricky, např. náhlou vzcností formulací, když hovoří o Reynkově překladu, který staví nad Čepův, o křesťanských hodnotách apod. Nesnaží se tedy čtenáře přesvědčit jen vahou faktů a argumentů, ale také silou výrazu, což by možná v typu prózy, jakým je literárněvědná práce, nemělo být tak zřetelné. Práce představuje nesporně předstupeň výzkumného projektu ambicióznějšího, její omezený rozsah umožnil zpracovat některé pasáže spíše v náznaku; ke skutečné analýze merita obou překladů by bylo jistě zapotřebí více konkrétní jazykové dokumentace, takto zůstává spíše na úrovni dobré recenze, jejíž tvrzení se zdají opodstatněná, ale žádají si větší doložení. Diplomantka rovněž upozorňuje na pramenné objevy, které učinila a které se do rozsahu diplomní práce už nevešly: lze si jen přát, aby možnosti, jež tato práce skýtá, skutečně dál rozvinula.

Pokud jde o literární kontext, bylo by možná zajímavé zamyslet se nad tím, zda a jak byl Pourrat vedle tradice ovlivněn také aktuálními literárními koncepty své doby, zvl. tehdy ceněným a pěstovaným žánrem *roman-fleuve* (po Balzacovi a Zolovi jako iniciátorech např. Romain Rolland, Jules Romains, Georges Duhamel, Roger Martin du Gard...); zda tu nahlížel napětí mezi tradicí a tímto aspektem modernity a zamýšlel z něho umělecky těžit.

Drobné jazykové chyby, které se v textu vyskytují, jsou zanedbatelné, závažnější je jen autorčina přetrvávající potíž rozeznat správné použití zájmených tvarů *již* a *jíž*, jednou nacházíme také tvar *jej* pro akuzativ neutra. *Bezesperu* se píše dohromady (s. 70) a člověk bývá problémy *sužován* (má s nimi soužení), a nikoli (opět s. 70) *zužován* (jeho šíře se přitom měnit nemusí). Spojka *aniž* nevyžaduje sloveso v kondicionálu, správnější je zachovat způsob věty hlavní, ve větě na s. 80 je to zcela očividné (pisatelé si opravdu nepovšimli...). *Henri Pourrat... byl vtisknut do povědomí...* je formulace věru toporná.

Tyto drobnosti nic nemění na faktu, že jde o práci kvalitní, která si plně zaslouží obhájení.

V Praze 15. září 2007

Václav Jamek